



## Juryrapport

### Wubbo Ockels Nova Zembla Prijs 2018

Voor Willem Barentsz en zijn mannen in Het Behouden Huys op Nova Zembla, was het eten niet om over naar huis te schrijven: scheepsbeschuit, pap, pekervlees, en, dat dan weer wel, verse poolvos. Wat Wubbo at in de space shuttle, was misschien gezond en niet onsmakelijk maar hoeft ik thuis ook niet elk dag. Wat op de borden lag van Barentsz en Wubbo vertelt wel een verhaal, over de voedselsystemen die het voortbrachten. De astronaut en de schipbreukeling zijn extreme gevallen, maar ook uw boerenkoolstampot en tikka massala hebben een verhaal. Kennen wij dat verhaal? Is het een eerlijk verhaal? Je bent wat je eet. Maar eten wij wel wat wij willen zijn? Weten wij wel wat gebeurt “tussen grond en mond?”

Die frase is van de winnaar van de Wubbo Ockels Nova Zembla Prijs 2018. Zij heeft een missie: een eerlijk, gezond, lekker en duurzaam voedselsysteem. Nog tijdens haar studie meldde ze zich bij de Youth Food Movement (YFM, nu het Slow Food Youth Network), een internationaal jongeren netwerk voor voedselbewustzijn. Dat organiseert o.a. het Food Film Festival en de YFM Academy. Ze begon als programmamaker maar werd snel directeur en zorgde voor een brede professionaliseringsslag. Ze werd gevraagd voor de Commissie-Nijpels voor Duurzame Veehouderij en in 2016 begon ze met Joris Lohman de social venture *The Food Hub*. Die verzorgt en ontwikkelt vernieuwende voedsel educatie voor professionals en organisaties. Dat doen ze zo goed dat ministeries, hogescholen en brancheorganisaties bij hen aankloppen.

Met veel energie, creativiteit en systeeminzicht tilt zij het gesprek over duurzame voeding naar een hoger plan. Moeiteloos schakelt ze tussen individu en wereldmarkt, maakt ze wat abstract en complex is persoonlijk. Ze gelooft dat ketenkennis en persoonlijk contact tussen de schakels in de voedselketens de weg opent voor wederzijds begrip en dialoog. Een systeem kun je niet aanspreken, mensen wel. Alleen mensen kunnen een systeem veranderen, maar nooit alleen. Ze is altijd bezig het gesprek van nieuwe impulsen te voorzien, altijd op zoek naar effectievere manieren van communiceren, alsmäär het netwerk van voorlopers in voedseltransitie aan het uitbreiden.

Om zoiets groots en complex als het voedselsysteem tot missie te maken, is moedig. Dat om weten te zetten in handelingsperspectief voor jezelf en voor vele anderen, vereist verbeeldingskracht. Het gaat dieper: voedsel is emotie, voedsel is cultuur en geeft onze leefwereld vorm. Daarom, zegt ze, is voedseltransitie een instrument om te werken aan duurzaamheid in brede zin.

Dat is toch om blij van te worden? Dat er jongeren zijn als zij, die de middelen van de 21<sup>e</sup> eeuw voor de *commons* laten werken. Die een klare kop koppelen aan bakken engagement en organisatietalent. Laaft u zich aan dat besef!

Weet u, toen Wubbo astronautenvoer vrat, was zij nog niet geboren: ze moet nog 30 worden!

De prijs gaat dit jaar naar: **Joszi Smeets!**

Uitgesproken door Hendrik Ockels op 29 september 2018 op Terschelling  
Tekst: Mark Olsthoorn